

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. - Insercyja od wiersza w półkolumnie (drukem garmonf) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Francya. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemce. — Księstwa Naddunajskie. — Grecya. — Z teatru wojny. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Kronika.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 14go listopada. Dnia 14go listopada 1854 wyszła i rozesłana została z c. k. galicyjskiej drukarni rządowej we Lwowie część XL. oddziału I. dziennika rządowego z roku 1854 dla okręgu administracyjnego Namiestnictwa we Lwowie.

Część ta zawiera pod:

Nr. 228. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 3. sierpnia 1854 w przedmiocie wewnętrznego urządzenia i porządku czynności prokuratorji rządowych.

Nr. 229. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 20. sierpnia 1854 dotyczące się postępowania stemplowego względem dokumentów legitymacyjnych, potrzebnych dla fabrykantów, podróżnych handlowych i przemysłowych, na zasadzie artykułu 18. traktatu handlowego i celnego z dnia 19. lutego 1853 r.

Nr. 230. Rozporządzenie ministrów sprawiedliwości i skarbu z dnia 2. września 1854 dla objaśnienia przepisów o likwidowaniu praw prywatnych do majątku skonfiskowanego, skazanych przez sądy wojenne.

Nr. 231. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 4. września 1854 mocą którego oznacza się czas w którym zaprowadzono działania władz sądowych czystych, tudzież ustaw z organizacją sądową w związku będących w uksiążconem hrabstwie Gorycyi i Gradysce, w margarbstwie Istrii i mieście Tryeście wraz z okręgiem jego.

Sprawy krajowe.

Wiedeń, 10. listopada. Dzisiejsza Gazeta Wiedeńska pisze: Ledwie minęło lat dziesięć, gdy między Liverpolem i Manchesterem otwarto pierwszą kolej żelazną i niebawem potem, gdy ów pospieszny środek komunikacyjny zaprowadzono na kontynencie, widział się rząd cesarski w r. 1841 spowodowanym nakazać założenie kolei żelaznych w głównych kierunkach komunikacyjnych monarchyi i dla pewnego a śpiesznego wykonania tej uchwały rozporządzić budowę ich kosztem państwa. Rozwój stosunków, który odtąd nastąpił, a w szczególności postawienie na równi wszystkich części państwa i połączenie ich pod spólne do szybkiego otwarcia źródeł pomyślności publicznej zmierzające ustawodawstwo przywiodły do przekonania, że owe pojedyncze linie przy wszelkiej ważności, a nawet mimo ich rozszerzenia i włącznie z istniejącymi kolejami prywatnymi nie odpowiadają potrzebom. Usunięcie garnie komunikacji wewnętrznej, uwolnienia gruntu od ciężarów, reforma prawodawstwa celnego, ułatwienie komunikacji z państwami sąsiednimi, rozciągnięte na wschodnie kraje koronne austryackie prawodawstwo cywilne i rozszerzenie zakresu działania banku narodowego wywarły równie szybki jak zbawienny wpływ na wzrost kultury krajowej, na rozwój przemysłu i rozgałęzienia handlu. Pomnożone przezto wymagania środków komunikacyjnych okazały konieczność śpieszniejszej i dla obrotu większej ilości towarów zdolnej cyrkulacji między rozmaitemi terytoriami państwa, co się da skutecznie tylko wydoskonaleniem systemu kolei żelaznych, które tymczasem już samem pomnożeniem linii kolei żelaznych w państwach sąsiednich zdawało się być nakazane, by w ten sposób zapobiedz grożącemu niebezpieczeństwu odwrócenia obrotu handlowego ku innym kierunkom. Jak ważne korzyści następcza obrony państwa system kolei żelaznych łączący wszystkie pojedyncze części jego, uczy doświadczenie.

Ze względu na te stosunki raczył Jego c. k. Apost. Mość — wiedziony wzniosłą pieczołowitością o szybki rozwój pomyślności państwa i pomnożenie jego siły zbrojnej — wydać najwyższy rozkaz, żeby przy zakładaniu linii kolei żelaznych postępowano według dobrze przemyślanego, wszystkie części terytorium państwa stosownie uwzględniającego systemu i równie w kierunku, jakoteż w rozgałę-

zianiu linii według sieci kolei żelaznych naprzód ułożonej a uzasadnionej względami strategicznymi narodowo-ekonomicznymi i handlowo-politycznymi.

Stosownie do tego najwyższego rozkazu ułożono z uwzględnieniem potrzeb państwa i każdego kraju koronnego w szczególności sieć kolei żelaznych dla Cesarstwa austryackiego, a Jego c. k. Apost. Mość raczył się potwierdzić i udzielić ministerstwu handlu najłaskawsze upoważnienie do ogłoszenia tej sieci kolei żelaznych.

Wspomiana sieć kolei żelaznych (po ukończeniu w ogółowej długości blisko 1240 mil niemieckich*) zawiera oprócz już ukończonych lub budujących się kolei żelaznych i z zastrzeżeniem wszelkich później potrzebnych zmian i dopełnień następujące główne kierunki:

Wiedeń-Linc-Salzburg aż do granicy bawarskiej;

Linc aż do bawarskiej granicy ku Passau;

Praga-Pilsen do granicy bawarskiej ku Ambergowi i Nürnbergowi;

Pilsen-Eger-Asch;

Pilsen-Budweis;

Aussig-Teplitz-Eger;

Reichenberg na granicę saską pod Zittau;

Reichenberg-Pardubitz;

Oświęcim-Podgórze;

Oświęcim-Chełmek ku połączeniu z koleją Krakowską;

Kraków-Przemysł-Lwów-Brody;

Przemysł-Czerniowce aż do granicy Multan;

Peszt-Miskolc-Koszyce ku kolei galicyjskiej;

Debreczyn-Tokaj-Miskolc;

Buda-Stuhlweissenburg-Gr. Kanischa-Agram;

Oedenburg-Gr. Kanischa;

Gr. Kanischa-Fünfkirchen;

Gr. Kanischa-Marburg;

Szegedin-Maria-Theresiopel-Mohacz-Esseg;

Szegedin-Peterwardein-Semlin;

Temeswar-Weiskirchen aż do Dunaju;

Temeswar-Stary Arad-Hermannstadt aż do granicy włoskiej i Kronstadt;

Hermannstadt-Karlsburg-Klausenburg aż do kolei węgierskiej;

Fiume-St. Peter aż do południowej kolei państwa;

Klagenfurt-Marburg;

Klagenfurt-Villach-Udine;

Innsbruck-Botzen;

Mantua-Borgoforte aż do włoskiej centralnej kolei żelaznej;

Bergamo-Lecco;

Medyolan-Piaczenca;

Medyolan-Pawia.

Tą siecią kolei żelaznych będzie monarchya austryacka z pomocą trzech głównych linii od zachodu na wschód i również tyła liniami od południa na północ przerznięta i najważniejsze miejsca

*) Ukończone już koleje żelazne obejmują północną kolej żelazną państwa od granicy saskiej pod Bodenbach aż do Berna i Ołomuńca, południową kolej żelazną państwa I. sekcję od Wiednia do Mürrzuschlag włącznie z obocznymi kolejami do Laxenburga i Oedenburga; południową kolej żelazną państwa II. sekcję od Mürrzuschlag do Lublany; południowo-wschodnią kolej żelazną państwa od Marchegg aż do Szolnoku i Szegedynu; wschodnią kolej żelazną państwa od Krakowa aż do granicy pruskiej pod Myśłowicami; lombardzko-wenecką kolej żelazną państwa z Wenecyi do Coccaglio i Mantuy, następnie z Medyolanu do Treviglio i z Medyolanu na Monzę aż do Camerlata pod Como; c. k. kolej górniczą z Orawicy do Basiasch; północna kolej Cesarza Ferdynanda z Wiednia do Berna, Ołomuńca i do granicy pruskiej pod Oderbergiem ze skrzydłem z Wiednia do Stockerau; kolej żelazna z Wiednia do Bruck; nakoniec kolej konną z Lincu do Budweis, z Lincu do Gmunden, z Preszburga do Szeredu i z Pragi do Lany ogółem długości 244 mil.

Do rozpoczętych kolei żelaznych należą: c. k. Wiedeńska kolej łącząca, dalsze linie kolei żelaznych państwa z Lublany do Tryestu z przedłużeniem aż do lombardzko-weneckiej granicy; z Steinbrucku do Zagrabia z przedłużeniem do Sisseku i Karlstadtu; galicyjska kolej żelazna państwa z Krakowa na Bochnię do Dembicy; linia z Szolnoku do Debreczynu i do Wielkiego Waradynu; linia z Szegedynu do Temeswaru; linia z Fünfkirchen do Mohacz; z Innsbrucku aż do bawarskiej granicy pod Kufstein; linia z Coccaglio do Bergamo z przedłużeniem do Monzy; z Werony do Botzen; z Treviso aż do Tagliamonta z przedłużeniem aż do lomb. wen. granicy dla połączenia z południową koleją żelazną państwa; następnie koleje prywatne, jako to: kontynuacja północnej kolei żelaznej Cesarza Ferdynanda aż do Oświęcimia z pobocznymi kolejami z Opawy i Bielska, kolej z Brucku do Neu-Szöny pod Komorn; nakoniec kolej z Koflach do Graeu, z Rossitz do Berna, z Kladna do Kladrub, ogółem długości 199 mil.

monarchii wejda nietylko między sobą, lecz także z wszystkimi państwami sąsiednimi w komunikację obiecującą pomyślne skutki.

Dla przedszego ukończenia tej sieci kolei żelaznych, przyzwolił Jego c. k. Apost. Mość najlaskawiej, że takie przedsiębiorstwa prywatne mogą brać udział w budowie tych linii kolei żelaznych, a mianowicie albo bezpośrednio lub wspólnie z administracją państwa (czynnym udziałem lub popieraniem ostatniej, gdzie za tem przemawiają przeważne powody); decyzja w kwestyi, czyli budowa i obrót kolei ma być oddana prywatnym, zastrzeżona na każdy pojedynczy przypadek najwyższej uchwały Jego c. k. Apost. Mości.

By tym najwyższym uwzględnieniem prywatnej budowy kolei żelaznych nadać tem więcej znaczenia i skutku wydano według najwyższego postanowienia z d. 14. września r. b. rozporządzeniem ministeryum handlu z tego samego datum nowy przepis udzielania koncesyi, który w porozumieniu z dawniejszemi odnośnemi rozporządzeniami podaje prywatnym przedsiębiorstwom kolei żelaznych szczególniejsze ułatwienia i korzyści.

W ten sposób otwiera się z jednej strony zyskowne pole spekulacji prywatnej przy kolejach żelaznych w Austrii, z drugiej zaś strony łączy się wszelkie przedsiębiorstwo prywatne z ogólnym interesem państwa i w ten sposób wchodzi dobro publiczne w zupełną harmonię z obliczonemi na zysk przedsiębiorstwami osób pojedynczych.

(Pobyt ministra pana Pfordten.)

Wiedeń, 10. listopada. Litogr. kor. austr. zawiera następujące doniesienie:

Królewsko-bawarski prezydent rady ministrów baron von der Pfordten wyjechał dziś z Wiednia. Wiadomo, że ten mąż Stanu z Berlina przybył do Wiednia, ażeby swemi usiłowaniami popierać przywrócenie zupełnego porozumienia między państwami niemieckimi w kwestyi orientalnej. Mamy wszelkie powody do mniemania, że pan baron von der Pfordten, któremu w sposób tak szczery i uprzejmy wyłożono zdania i zamysły c. k. rządu w toczącej się sprawie europejskiej, nabył przekonania, które niezawodnie posłużą do poparcia patriotycznego celu do którego zmierza; oraz niewątpliwie, że będzie w stanie przedłożyć swemu najwyższemu Dworowi pomyślne sprawozdanie o swym pobycie w Wiedniu.

Francya.

(Poczta paryska. — Depesza z Terapii w „Monitorze.“ — Lord Palmerston przybył. — Kredyt ministeryum spraw zagranicznych. — Rozlokacja wojsk. — Przesyłki do Oryentu.)

Paryż, 6. listopada. *Monitor* zawiera depeszę z Terapii pod dniem 28. października, z wiadomościami z Krymu z 26. paź., które kapitan okrętowy, przesłany w tym dniu z Bałakławy, przywiózł do Konstantynopla. Według jego doniesień zwolnił znacznie ogień ze strony Sebastopola. Obłężeni zaczęli niepewnie mierzyć, i pokazał się brak artylerzystów. Przekopy podsunęły się aż na 400 metrów do fortecy. Za kilka dni spodziewają się szturm przypuścić. Te same doniesienia *Monitora* potwierdzają dawniejsze wiadomości o uderzeniu Rosyan na pozycje obłężających i klęskę pierwszych dnia 25. października.

Przybył tutaj lord Palmerston.

Ministeryum spraw zagranicznych wyznaczyło cesarskim dekretem 125.000 fr. jako nadzwyczajny kredyt na pokrycie kosztów służby kuryerskiej, zaprowadzonej między Konstantynopolem i Paryżem na Bukareszt i Kronsztadt.

Jenerałowie, mianowani komendantami trzech różnych korpusów armii obozu północnego, złożyli od 1. listopada funkcje swoje i rozwiązali swe sztaby jeneralne. Obóz północny zostanie jednak zawsze jeszcze uorganizowany, tylko że jenerałowie dywizyi zostają teraz bezpośrednio pod rozkazami Cesarza i korespondują z zastępującym go szefem powszechnego jeneralnego sztabu północnego obozu.

Według „*Courrier de Marseille*“ nakazał minister wojny zwiniecie południowego obozu, załoga jego po większej części jest przeznaczony do Lugdunu, gdzie od dawna mało wojska stało. Jeden z dzienników Lugduńskich zawiera prawie to samo doniesienie, dodając, że tamtejsza władza wojskowa jest zawiadomiona depeszą.

Zabieranie na okręta wojska, amunicyi, prowiantu i materiału wszelkiego rodzaju w Marsylii, trwa nieprzerwanie. Jeden statek pocztowy, idąc prosto do Bałakławy, bierze z sobą trzy miliony patronów i dwadzieścia skrzyń rakiet nowego rodzaju, które jak mówią, mają daleko większą doniosłość, niż wszystkie dotychczas znane. Również w marynarce przyspieszają uzbrojenie, czego dowodem zaciąg cieszli okrętowych i t. d. w Havre, Nantes i innych miastach nadmorskich. Będą posłani, jak się zdaje, do Brestu, a dla większego pośpiechu podwójnemi etapami odjadą.

Mówią powszechnie o bliskim ustąpieniu ministra finansów, pana Bineau, który choruje na suchoty gardlane i koniecznie potrzebuje spoczynku.

Przykład angielskich dam, które odjechały do Oryentu, znalazł we Francyi naśladowców. Dwie Lugduńskie damy zamożnych domów odjechały ztamtąd do Krymu; starsza z nich nie liczy jeszcze lat 25.

(Jenerał Jusuf wraca do Afryki.)

Paryż, 4. listopada. *Monitor* donosi, że jenerał brygady Yussuf po wypełnieniu z poświęceniem poruczonej mu misyi w Oryencie, gdy obecnie nie można mu było nadać tam żadnej komendy, powróci z rozkazu Cesarza do Afryki, i odda się na nowo do dyspozycji jeneralnemu gubernatorowi Algierji.

Szwajcarya.

(Zwołanie nowej rady.)

Nowa rada narodowa zbierze się w Bernie d. 4. grudnia, by w połączeniu z radą stanu wybrać rząd centralny lub radę federalną na r. 1855.

Dla tego iż opozycja odniosła zwycięstwo w jednym okręgu wyborczym kantonu Tessańskiego, podał się rząd tamtejszy *in corpore* do dymisji. Wielką radę powołano na d. 15. b. m. by zacydowała w tej sprawie.

(W. Z.)

Włochy.

(Ogłoszenie Jubileusza.)

Rzym, 25. października. Wczoraj popołudniu ogłoszono solennie jubileusz. Odezwa do udziału w nim zawiera w wstępie następujące słowa: „Śród najsroźszych ucisków przez wojnę, zarazę i niebezpieczne trzęsienia ziemi, któremi w naszych czasach biedną ludzkość dotknięta jest dla rzymsko-katolickiego kościoła, właśnie dlatego, że on jeden tylko prawdziwy i boski, jeszcze jedna wyjątkowo dla niego przeznaczona dolegliwość, która go więcej niż wszelka inna trwoży, zasmuca i dręczy. Jest to dzikie, uporczywe i teraz już bardzo jawne prześladowanie, jakiego od wielu bezsumiennych ludzi już od dawna doznaje. Ci ludzie są tak czynni w dostarczaniu najniegodziwszych środków, i pragną wszelkimi sposobami skutecznie swoje zachcenia, iż możnaby się obawiać, aby kiedyś nad tym kościołem nie odnieśli zwycięstwa.“ Dalej zwraca uwagę prawowiernych na niezawodne udaremnienie takich zamachów; a przytem ubolewa nad wyrządzoną przeto szkodą w winnicy pańskiej. „Otóż,“ mówi dalej, „co zasmuca miłujące serce Ojca świętego. Widzi on, że bardzo wiele osób, które kościół jako kochająca matka niegdyś utuliła, dały się uludzić najkłamliwszemi obietnicami, najzgubniejszemi zasadami najbezbożniejszemi zwodniczeni środkami, i odłączywszy się od swoich, puściły się drogą wiecznego zatracenia.“ Ażeby nastęrczyć wszystkim odszczepieńcom pobudkę do pojednania się znowu z kościołem, ubłagać odwrócenie dotyczących teraz ludzkość sądów Bożych i na zbawienie i błogostawieństwo wszystkich obrócić decyzję głowy kościoła względem nauki niepokalanego Poczęcia, rozpisal Ojciec święty wielki jubileusz, dla Rzymu i całego katolickiego chrześcijaństwa, który się z dniem 1. listopada zacznie, a 31. stycznia nowego roku zakończy.

Niemce.

(Projekt na przyszłą sesję izby prawodawczej.)

Berlin, 7. listopada. Słychać, że izby prawodawcze na przyszłej sesji naradzać się będą nad modyfikacyami w ustawie względem druku. Deputowani zbierają już teraz materiały do uzasadnienia ważnych wniosków. Czasopisma które nieskładają żadnej kaucyi mają nadal także opłacać stępel.

(A. B. W. Z.)

Księstwa Naddunajskie.

Gazeta Wiedeńska z 9. listopada donosi: Według listu z Gałacz z 28. października przyaresztowano w Braile kilku Greków za podejrzenie, że korespondują z Rosyanami, jednakże wkrótce wypuszczono na wolność, bo nieznaleziono żadnych dowodów winy. Również przeciw kilku Grekom w Gałacz wytoczono na rozkaz Sadyka Baszy, tureckiego dowódcy w Braile śledztwo za podejrzenie przesłania korespondencyi do Rosyi, jednak rezultat tego jeszcze dotychczas nie jest wiadomy. W Braile i w okolicach przyległych stało 12—14,000 Turków, jak się zdaje świeżo zaciągnięni rekruci, gdyż dopiero zaczęto ich musztrować. Turcy zwerbowali wielu Wołochów, którzy dla panującego niedostatku chętnie wstępują pod tureckie chorągwie.

Grecya.

(Uczta na cześć armii okupacyjnej. — Przestroga dla wojskowych greckich. — Bliskie porozumienie się z Turcyą.)

Ateny, 27. października. W poniedziałek odbył się wielki bankiet, który gmina miasta wyprawiła na cześć armii okupacyjnej. U stołu siedzieli: Admirał Barbier de Tinan, jenerał Mayran, pułkownik korpusu angielskiego, trzydziestu angielsko-francuskich oficerów, dziesięciu oficerów marynarki, ośmiu oficerów greckich, ministrowie, dwaj posłowie, prefekt, pięciu członków rady gminnej; przełożony gminy miasta miał po prawej stronie admirała, po lewej zaś jenerał Mayran. Spełniano toasty za zdrowie admirała i jenerała, na powódzenie sprzymierzonych armii w Oryencie, na cześć prezydenta ministrów i ministeryum, na co prezydent ministrów odpowiedział zdrowiem obudwu ambasadorów. Także i gminy miasta niepominięto; ostatni zaś toast wniósł minister spraw wewnętrznych, Riga Palamides, na cześć obudwu mocarstw zachodnich. — Hotel był oświetlony, sztandary Anglii, Francyi i Grecyi powiewały na balkonie. Na ten bankiet wydano 4000 drachmów.

Dniem przed bankietem wydał minister wojny rozkaz dzienny do załogi, w którym przemawia nader ostremi słowy do oficerów i żołnierzy artylerji i konnicy z tym zarzutem, że starają się okazywać swój wstręt obcym wojskom, czego minister niemożę przepuścić bezkarnie. Na oficerów włożono obowiązek, ażeby codziennie z kolei odbywali patrole po rozmaitych dzielnicach miasta i zalecali żołnierzom przyzwolite i uprzejme postępowanie z obcymi gośćmi, za co będą osobiście odpowiedzialni; żołnierzom zaś tych dwóch gatunków broni wzbromiono za karę nosić oręż przez przeciąg sześciu miesięcy.

— Dziennikowi „Osserv. Triest.“ piszą z Aten: „Kwestya sporna między Grecyą i Turcyą zdaje się już być blizką zafatwienia. Porta cofnie podług wszelkiego prawdopodobieństwa swoją pretensyę względem indemnizacyi ze strony Grecyi i przyjmie posta heleńskiego w Konstantynopolu, by się układać potem o traktat handlowy i nawigacyjny.“ (Abbl. W. Z.)

Z teatru wojny.

(Doniesienia z nad Dunaju.)

Wiedeń, 9. listopada. Dzisiejsze doniesienia z Gałaczem sięgają po d. 31. października. Donoszą, że Sadik Basza stoi w 10.000 ludzi między Gałaczem i Ibraiłą nad Seretem. Iskender Bey przeszedł pod Ibraiłą za Dunaj, poczem stojący pod Maczynem w liczbie 3000 ludzi pułkownik ros. Suknow cofnął się dnia 26. ku Isakezy. Dnia 28. października uderzyli Turcy pod Izakezą i Tulczą na Rosyan i pobili ich w dwugodzinnej walce tak, iż Rosyanie cofnęli się spieszenie za Dunaj i zniszczyli most za sobą, by odjąć Turkom środek ścigania ich. Przyczółek mostowy pod Tulczą i tamtejsze wyspy zajmuje ciągle 8000 Rosyan. (Lloyd.)

(O zajęciach na d. 25. z. m. pod Sebastopolem.)

Wiedeń, 10. listopada. „Litogr. koresp. austr.“ pisze: Dano nam do przeczytania list z Odessy z dnia 31. z. m. zawierający niektóre szczegóły o zajęciach na dniu 25. z. m. pod Sebastopolem. Pomijamy to, co już po części jest wiadome, przytaczamy tylko z dopiskiem, że według raportów rosyjskich reduty odebrane Turkom jeszcze się dnia 27. z. m. znajdowały w ręku Rosyan. Co się potem z nimi stało, o tem naturalnie nie mógł wiedzieć korespondent. Zwraca tylko uwagę nato, że Rosyanie dnia 26. dlatego zrobili wycieczkę z Sebastopola, ażeby zyskać czas do ufortyfikowania zajętych redut, albowiem bez tej dywersyi można się było spodziewać ponowionego silnego ataku ze strony sprzymierzonych. Jakkolwiek więc wycieczka Rosyan połączona była ze stratą z ich strony, to jednak osiągnięty został zamiar utrzymania nadal redut, zwłaszcza że dnia 27. odparto atak sprzymierzonych na te fortyfikacje. Są wprawdzie prywatne doniesienia telegraficzne i listowe, że po dniu 27go odebrano Rosyanom te reduty, ale te jeszcze nie są sprawdzone w buletynach urzędowych.

(Depesza wiceadmirała Dundas.)

Sprawozdania urzędowe dowódców armii lądowych i flot w Krymie nadchodzą dla wiadomych przyczyn nierównie później od urzędowych i prywatnych depesz telegraficznych z widowni boju. O ważniejszych więc zdarzeniach, jakie tam zaszły, otrzymuje publiczność wiadomości wcześniejsze z doniesień dowódców. Lecz że depesze telegraficzne i korespondencye prywatne są po większej części sprzeczne i niedokładne, przeto sprawozdania urzędowe są niezbędne, zwłaszcza że podają właściwy watek do dziejów wojennych.

„London Gazette“ zawiera następujące depesze telegraficzne wiceadmirała Dundas z 13. i 18. października.

„U burtu okrętu „Britannia“, na wysokości ujścia Kaczy, dnia 13. października 1854. — Sir. — 1) Upraszam oznajmić lordom admiralicyi, że armie sprzymierzone zajmują się sypaniem baterii w południowej stronie Sebastopola, lecz dowiaduję się właśnie, że skaliste położenie całej tej okolicy utrudnia im wiele te prace. Rosyanie strzelają dniami i nocą z dział i wielkich moździerzy, lecz pociski ich nie przyniosły nam żadnej prawie szkody. Stan zdrowia majtków i żołnierzy okrętowych jest pomyślny; w armii lądowej zaczynają się już choroby uśmierzać. 2) Sir Edmund Lyons pomaga z okrętami „Agamemnon“ i „Diamond“, tudzież z oddziałem paropływów wojsku lądowemu w Bałakławie. Eskadra francuska pod wiceadmirałem Bruat stoi na kotwicy między latarnią morską i zatoką, i styka się z lewem skrzydłem armii francuskiej. Jedna dywizya paropływów stoi ciągle na straży ujścia zatoki, gdzie 4 lub 5 rosyjskich paropływów czeka w pogotowiu z opalaniami bez przerwy maszynami; ja zaś wraz z admirałem Hamelin znajduję się na wysokości rzeki Kaczy z okrętami stojącymi na kotwicy, zwłaszcza że pomyślna pogoda dozwala nam potąd utrzymać tę pozycyę. 3) Okręta: „Sidon“ i „Inflexible“, tudzież „Cacique“ i „Caton“ stoją potąd jeszcze w zatoce przed Odessą dla odcięcia Rosyanom wszelkich komunikacyi morskich z Krymem; posłałem im też okręt transportowy z węglem i świeżemi zapasami żywności, jakie otrzymałem z Synopy. 4) Dnia 11go zajął się w odległości strzału armatniego od baterii lądowych statek austriacki naładowany sianem dla armii; znajdująca się załoga na jego pokładzie wyniosła się zaraz po drugim wystrzale. Wpadł na mieliznę o jakich 1500 jardów od ujścia zatoki w stronie południowej, lecz tegoż jeszcze wieczora wydobyto go na morze otwarte i zaciągnięto na holowcu do Bałakławy. Do niniejszego sprawozdania załączam sprawozdanie kapitana Jones z okrętu „Sampson“, który wraz z kapitanem Steward'em z okrętu „Firebrand“ i p. Boxer drugim sternikiem z okrętem „Beagle“, tudzież przy pomocy łodzi z eskadry francuskiej wyciągnął okręt austriacki na otwarte morze, usuwając go szczęśliwie zpod ognia baterii nieprzyjacielskich. Okręt „Firebrand“ ugodzony został 4 kulami, lecz na szczęście bez straty ludzi. 5) Od kapitana King'a z okrętu „Leander“ dowiedziałem się, że ku miastu Eupatoryi zbliżał się liczny oddział armii rosyjskiej. Wysłałem więc okręta „Firebrand“ i „Vesuvius“, by w razie natarcia pomagały odeprzeć nieprzyjaciela, a dziś odpłyną tam jeszcze inne dwa okręta. 6) Co chwila spodziewamy się przybycia wojsk francuskich i tureckich z Warny i Konstantynopola, po które wysłano nasze okręta przewozowe „Simson“,

„Vulcan“ i „Cyclope“. Ostatnie wiatry północno-wschodnie zatrzymały okręta te w podróży. Mam zaszczyt itd.“

U burtu okrętu „Britannia“ pod Kaczą 18. października. — Sir. — 1) Proszę zawiadomić lordów admiralicyi, że baterie oblężnicze armii sprzymierzonych rozpoczęły wczoraj około pół do 7mej zrana z wielkim skutkiem i niewielką z swojej strony stratą ogień przeciw fortyfikacyom rosyjskim od strony południowej Sebastopola. 2) Na usilne nalegania lorda Raglan'a i jenerała Canrobert'a postanowili admirałowie floty sprzymierzonej posiłkować atak lądowy wszystkimi okrętami, uderzając na baterie panujące nad morzem na północy i południu portu w linii poprzecznej, jak to się okazuje z planu załączonego. Różne jednak okoliczności spowodowały konieczną i nieuchronną zmianę w pozycyi okrętów. 3) Okręta „Agamemnon“, „Sanspareil“, „Sampson“, „Tribune“, „Sfinx“, „Lynx“, „Albion“, „Londyn“, „Arethusa“ holowane przez okręta „Firebrand“, „Niger“ i „Triton“ rozpoczęły ogień przeciw warowni Konstantynowskiej i bateriom północnym, gdy tymczasem okręta „Queen“, „Britannia“, „Trafalgar“, „Vengeance“, „Rodney“, „Bellerophon“, tudzież „Wezuwiusz“, „Furious“, „Retribution“, „Highflyer“, „Spitfire“, „Spiteful“ i „Cyclops“ przychepione do różnych paropływów, zajęły stanowiska swoje jeden po drugim i w najbliższej jak tylko być mogło odległości, jak to się z planu okazuje. 4) Rozprawa trwała blisko od pół do 2giej popołudniu do pół do 7mej wieczór, poczem dla zmroku późnego okręta się cofnęły. 5) Strata poniesiona przez Rosyan i wyrządzone szkody warowni Konstantynowskiej i bateriom niepodobna było potąd dokładnie obliczyć. 6) Gorąca ta rozprawa przeciw tak silnie obwarowanym fortyfikacyom nie mogła obejść się bez znacznej straty. Jakoż poległo z naszej strony także 44, a 266 zostało rannych, wymienionych w liście załączonej. Okręta, maszty, reje, żagle i liny są mniej więcej uszkodzone od bomb i kul rozpalonych. Wiązanie i maszty okrętu „Albion“ ucierpiały znacznie; „Rodney“ utracił po części maszty swoje, zwłaszcza że kora wpadłszy na skały podwodne, wydobył się z pomiędzy nich za gorliwą pomocą dowódcy Kynaston'a z okrętu „Spiteful“, którego załoga i przybory narażone były przytem na wielkie niebezpieczeństwo. Lecz mimo to spodziewam się przywrócić do stanu pierwotnego eskadrę moją w przeciągu 24 godzin, z wyjątkiem tylko okrętów „Albion“ i „Arethusa“, które dla naprawy do Konstantynopola posłałem. Przewidując wypadek natarcia i możliwą utratę rejów; zostawiłem nadliczbowe żagle i reje na pokładzie okrętu „Vulcan“, któremu wraz z chorymi i więźniami kazałem stanąć nieopodal na kotwicy. 7) Miło mi wspominać tu o zręczności i gorliwości kontradmirałów sir Edmunda Lyons i p. Montagu-Stopford'a, jak niemniej wszystkich kapitanów będących pod memi rozkazami, i oddać sprawiedliwość oficerom, majtkom i żołnierzom okrętowym za ich niezmordowaną gorliwość i szybkie strzelanie, mimo to, że znaczna liczba ludzi ubyla z każdego okrętu wysadzeniem ich na ląd dla pomocy w robotach oblężniczych itp.; i tej też szybkości w strzelaniu zawdzięczam mniej znaczną stratę naszą w poległych i rannych. 8) Podziwiałem w tej rozprawie waleczność i zręczność francuskich sprzymierzeńców naszych, i z zalem dowiaduję się o znacznych stratach i z ich także strony. 9) Także i Achmetowi Baszy, admirałowi tureckiemu, wyrażam przy tej sposobności wdzięczność moją za ściśle dopełnienie powinności swych wojskowych. Mam zaszczyt itd.“ (Zeit.)

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 10. listopada. Lloyd pisze: Z Warny donoszą z d. 1. listopada, że przy odejściu parostatku „Theresia“ z Bałakławy poczyniono już wszelkie potrzebne przygotowania do powszechnego szturm, które miało nastąpić najdalej za cztery lub pięć dni. Bombardowanie trwało ciągle i od czasu otwarcia ognia d. 17. aż do ostatniego października wystrzelano nie mniej jak 300.000 kul i bomb; na każdy dzień przypada po 23.000 z pauzą 10 minut między jedną salwą i drugą. — Sądzą, że przed rozpoczęciem szturm wezwie lord Raglan księcia Menzykowa jeszcze raz do poddania się twierdzy. W pierwszym wezwaniu oświadczył, że dozwoli wojskom lądowym wolnego odejścia. Między Warną i Ruszczukiem założono telegraf optyczny, który od kilku dni jest czynny. Między Kustendzą i Bukaresztem uorganizowano pocztę tatarską. Lord Redcliffe urządził między Konstantynopolem i Paryżem służbę kuryerską, a rząd zaasygnował na pokrycie kosztów 125.000 franków rocznie.

Kurs lwowski.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dnia 13. listopada.				
Dukat holenderski	5	46	5	51
Dukat cesarski	5	52	5	56
Półimperyal zł. rosyjski	10	7	10	10
Rubel srebrny rosyjski	1	57	1	58
Talar pruski	1	50	1	52
Polski kurant i pięciozłotówka	1	25	1	26
Galicyj. listy zastawne za 100 złr. bez kuponów	85	45	86	—
Galicyjskie Obligacye ind. bez kuponów	74	—	74	20

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

	złr.	kr.
Dnia 13. listopada 1854.		
Kupiono prócz kuponów 100 po	na k.	—
Przedano „ „ 100 po	—	—
Dawano „ „ za 100	—	—
Żądano „ „ za 100	—	—

Wiedeński kurs papierów.

Table with columns for obligation types (e.g., Obligacje długu państwa), interest rates, and exchange rates for various locations like Amsterdam and Augsburg.

Wiedeński kurs weksłów.

Table showing exchange rates for various cities including Amsterdam, Augsburg, Frankfurt, Genua, Hamburg, Lipsk, Liwurna, Londyn, Lyon, Medyolan, Marsylia, Paryż, Bukareszt, Konstantynopol, and Cesarskie dukaty.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Detailed text report of the Vienna stock exchange for November 11, listing various securities, bank shares, and exchange rates.

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Summary of telegraphed exchange rates for various locations and currencies.

miejsko bank. — Akcy bank. — Akcy kolei półn. 1775. Głognickiej. kolei żelaznej. — Odenburskie. — Budwejskie. — Dunajskiej żeglugi parowej 538. Lloyd. — Galic. l. z. w. Wiedniu. — Akcy niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego 4 500 zlr. 469 3/4 zlr.

Przyjechali do Lwowa.

Przebieg choroby. Dnia 13. listopada. Hr. Bąkowski Jan, ze Stryja. — PP. Strzelecki Eugeniasz, z Wyrowa. — Krzczunowicz Ignacy, z Wiednia. — Matecki Aleks., z Koziny. — Tretter Konstanty, z Łoniego. — Lang Ignacy, z Wolicy.

Wyjechali ze Lwowa.

Przebieg choroby. Dnia 13. listopada. Hr. Dzieduszycki Aleks., do Niesłuchowa. — PP. Strzelecki Jan, do Kulikowa. — Bolesław Komarnicki, do Sambora. — Dmytżanowski Emil, do Tarnopola. — Karczewski Mikołaj, do Brzeżan.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 12. i 13. listopada.

Meteorological observation table with columns for time of day, barometer, temperature, wind direction, and atmospheric conditions.

T E A T R.

Opera notice for 'Rigoletto' at the Grand Theatre. Includes cast list (Mercadet, Pani Mercadet, Julia, etc.) and program details.

KRONIKA

(Uniwersytet dla robotników.) Taki zakład usiłuje założyć teraz profesor Maurice w Londynie, którego przed niejakim czasem za niedowiarstwo oddałono z kolegium „King“.

wyspinać się na wierzch i zobaczyć co się w mieście dzieje. Nienamysłając się długo zabrał się żwawo do dzieła i dostał się szczęśliwie do trzech czwartych części wysokości; ale dalej mur już był gładzi, nie było o co nóg oprzeć.